

Algemeen beeld klas 4

In de vierde klas staan de verhalen uit de Noord-Germaanse mythologie centraal. De goden in deze verhalen begeven zich, vaak in vermommingen, tussen de mensen en blijken allerlei menselijke karaktereigenschappen te bezitten. Odin, Thor, Loki en vele anderen beleven vele avonturen. Ze moeten vaak strijden voor hun bestaan in een woeste strijd tegen reuzen, dwergen en andere natuurwezens. Deze Noord-Germaanse verhalen begeleiden dit schooljaar de ontwikkeling van de vierdeklassers, in beeldvorm. De kinderen maken, elk op hun eigen moment, een stap in hun ontwikkeling, waardoor alles anders en bewuster wordt beleefd. Ze gaan zichzelf en anderen scherper en met meer afstand zien. Dit geeft soms, tijdelijk, innerlijke onrust, een gevoel van onvrede of onzekerheid. Soms uit dit zich in onrust, kritiek of angst om fouten te maken. Want ook hun eigen fouten en zwakheden zien vierdeklassers duidelijker en uitvergroot. Elk kind staat voor de uitdaging om zelf een nieuwe verbinding aan te gaan met mensen, vakken en vaardigheden. Dat vergt moed en kost energie. Langzaam maar zeker groeit het besef bij de kinderen, dat ze invloed hebben op hun eigen leerproces; dat er altijd mogelijkheden zijn om, met moeite en inspanning, dingen beter te leren.

Dit jaar wordt voor het eerst het getuigschrift niet alleen over, maar vooral ook aan de kinderen geschreven. Het is tijd voor hen om bewust het eigen leerproces ter hand te nemen en daar feedback op te krijgen. De goden uit de verhalen gingen strijdend ten onder, waardoor een nieuwe en betere wereld kon ontstaan. Deze nieuwe start is een prachtig beeld voor bijna vijfdeklassers!

Naast de verhalen worden er in de vierde klas nieuwe vakken aangeboden, waarin veel te leren en te ontdekken valt. Zo verdiepen ze zich onder andere in de geschiedenis van de eigen omgeving en de aardrijkskunde van Nederland. De eerste werkstukken worden gemaakt en de eerste spreekbeurten gehouden. In de dierkundeperiode wordt gekeken hoe mensen en dieren zich tot elkaar verhouden en wat we te weten kunnen komen over dieren door goed te kijken. Met rekenen werd er voor het eerst met breuken gerekend. Met taal worden woordsoorten benoemd en wordt er heel goed gekeken naar de spelling van woorden. Elk kind bouwt een eigen alt- of tenorfluit; een klus voor doorzetters! Er wordt veel gedaan, ontdekt en geleerd. Te veel om op te noemen. 'Ik zie rond in de wereld...' zeggen de kinderen elke morgen. En dat doen ze!

Leerstofoverzicht klas 4

Periodes

Taal

In de vierde klas kunnen de leerlingen zich individueler laten horen. Eigen teksten en gedichten worden geschreven en voorgelezen. Er wordt kennis gemaakt met stafrijm, het voeren van gesprekken en ook goed luisteren naar elkaar. Het streefniveau voor technisch lezen is AVI 9. Dagelijks wordt er individueel gelezen. Het begrijpend lezen wordt in de loop van de vierde klas opgepakt. De leerlingen leren hoe ze een brief, krantenbericht of routebeschrijving moeten maken. In de vierde klas wordt het taalkundig ontleden uitgebreid en kunnen de leerlingen woordsoorten uit een zin benoemen. Veel aandacht wordt besteed aan de werkwoordspelling. Ze weten wat sterke en zwakke werkwoorden zijn. Ze hebben de tegenwoordige tijd (o.t.t.) en de verleden tijd (o.v.t.) geleerd. Van de tegenwoordige tijd is de spelling flink geoefend. De geleerde spellingscategorieën moeten steeds vaker zelfstandig worden toegepast in teksten en opstellen.

Leerdoelen:

- De werkwoordspelling in de tegenwoordige tijd goed kunnen toepassen
- De werkwoordspelling van sterke werkwoorden in zowel de tegenwoordige als verleden tijd kunnen toepassen
- Woordsoorten kunnen benoemen in eenvoudige zinnen
- De aangeleerde spellings categorieën zelfstandig toepassen
- Spelling van woorden met -isch, -ch, 's, -ë, -ï, verkleinwoorden, overtreffende trap

- Het betekenisvol voordragen van een tekst of gedicht
- Lezen op een bij hun leeftijd passend niveau van verschillende soorten teksten
- Een opstel, verslag of gedicht kunnen schrijven met passende illustraties

Rekenen

In de vierde klas wordt de getallenwereld uitgebreid tot honderdduizend. De vier hoofdbewerkingen worden intensief tot de 1000 geoefend en tot 100 geautomatiseerd. De kennismaking met de breuken verloopt door middel van breken, verdelen, samenstellen en vergelijken van eenvoudige breuken. De leerlingen doen zoveel mogelijk ervaring op door het knippen, plakken en tekenen van breuken. Ze kunnen de breuken schrijven en herkennen en kennen de begrippen teller en noemer. Het gelijknamig maken en vereenvoudigen wordt geleerd. Er wordt geoefend met het plaatsen van breuken op de getallenlijn. De leerlingen leren het cijferend vermenigvuldigen en de staartdeling.

Leerdoelen:

- Getalnotatie en begrip van eenheden, tientallen, honderdtallen, duizendtallen tot honderduizend
- Getallen positioneren op de getallenlijn tot 100.000
- De vier hoofdbewerkingen (+ - x :) automatiseren voor het handig (hoofd)rekenen tot 1000
- Verschillende strategieën voor vermenigvuldigen en delen kunnen toepassen
- Het cijferend vermenigvuldigen kunnen toepassen
- De staartdeling zelfstandig kunnen maken en toepassen
- Breuken herkennen en kunnen optellen en aftrekken
- Breuken gelijknamig maken en vereenvoudigen
- Tijd lezen en berekeningen met tijdseenheden maken
- Geld rekenen
- Rekenen met maten en gewichten in simpele sommen

Heemkunde

In de vierde klas leert het kind de wereld vanuit een ander perspectief zien. De leerlingen leren de windroos en de windrichtingen kennen en maken een aanzet tot kaarttekenen en kaartlezen. Ze leren over de historie van Zeist en omgeving. Daarbij wordt gebruik gemaakt van boeken, kaarten en atlas. Ze leren de provincies en hoofdsteden van Nederland. Ze maken kennis met het begrip schaal en legenda. De leerlingen komen tot een meer zelfstandige verwerking van de lesstof, individueel of in groepjes. De verwerking gebeurt d.m.v. teksten, gedichten en toneelstukjes, maar ook d.m.v. tekenen, schilderen, boetseren of bouwen

Leerdoelen:

- Kennis hebben van de geschiedenis van onze eigen omgeving zowel op natuur als op geschiedkundig gebied
- Kennis hebben van de ontstaansgeschiedenis van Nederland en van de provincies met hun eigen geschiedenis op natuur en cultureel gebied

Dierkunde

De leerlingen maken kennis met verschillende eigenschappen van dieren gerelateerd aan verschillende eigenschappen van de mens. Belangrijk in deze periode is dat de kinderen het besef krijgen dat alleen de mens de vrije hand heeft. Wij kunnen onze ledematen sturen door het denken en ons bewustzijn. De leerlingen maken individueel of in tweetallen een werkstuk over een eigen gekozen dier. Daarbij wordt het werkstuk aan de klas gepresenteerd.

Vaklessen

Moderne vreemde talen:

Vanuit conversaties, recitaties, bewegings- en dansspelen, maken de leerlingen meer en meer kennis met de specifieke eigenschappen van de vreemde talen. De leerlingen kunnen woorden uit de aangeboden lesstof herkennen, schrijven en juist uitspreken.

Vormtekenen:

Vormtekenen doet een beroep op de fijne motoriek, de vormkracht en het voorstellingsvermogen. Centraal staan dit jaar de vlechtvormen (o.a. uit de oude Keltische geschiedenis). Tekeningen waarbij de lijnen elkaar kruisen in een vast ritme. Dit vraagt een toenemende wakkerheid van de kinderen.

Schilderen en boetseren

Vanuit de aardrijkskunde en dierkundeperiode werken de leerlingen aan kunstzinnige opdrachten. Dieren, landkaarten en landschappen worden geschilderd. De leerlingen leren vanuit de beweging met de kleuren een (dierlijke) gestalte te laten ontstaan. Er worden diverse dieren geboetseerd. Vanuit de beweging en het specifieke van een dier scheppen ze deze uit klei tot een verstilde vorm.

Handwerken

Dit jaar staat in het teken van borduren. Verschillende kruisende steken worden beoefend en het functioneel naaiwerk komt aan bod. De handwerklerkracht kan een keuze maken uit o.a. naalden-etuitjes, kussens, fluitenzakken of tassen en kleine borduurwerkjes. Naar keuze is een uitbreiding aan bod gekomen van technieken, zoals knopen, vlechten, weven en viltten.

Muziek

In de vierde klas bouwen de leerlingen zelf een alt- of tenorblokfluit. Het fluiten wordt uitgebreid met het fluiten van toonladders, improvisaties en moeilijker liedjes. Er wordt gestart met het zingen van canons en wisselzang. In de muzikles wordt het notenschrift aangeboden. Eén keer in de week hebben de kinderen samen met klas 5 en 6 koorzang.

Euritmie

Naast het werken in de kring leren de leerlingen dit jaar ook in frontale opstelling werken. Op muziek en gesproken gedichten wordt het lopen van vormen nu ook kruisend geoefend. Ze leren ingewikkelde vormen zoals vormen met kruispunten en spiegelvormen. De euritmiegebaren of euritmische gebaren die horen bij het alfabet worden aangeleerd. Veel behendigheidsoefeningen worden gedaan en muzikale en ritmische elementen worden geoefend.

Gymnastiek

In klas vier gaan we verder met de grondvormen van bewegen. Het balspel krijgt een belangrijkere plaats in de les. Samenspel, vangen en gooien worden in voorbereiding op de grotere spelen als handbal en korfbal regelmatig geoefend. We starten ook met de slag- en trefbal spelen. Er wordt meer aandacht besteed aan technische vaardigheden om bewegingen te verbeteren. De leerlingen kunnen bij spel- en wedstrijdvormen op sportieve wijze met elkaar omgaan. Eveneens wordt er aandacht besteed aan het wederzijds respect hebben voor elkaars kunnen en (nog) niet kunnen.